

Міністерство освіти і науки України
Подільський державний аграрно-технічний університет

Голова спеціальної комісії ПДАТУ

професор

В.В. Іванишин

10 лютого 2021р.

ПРОГРАМА

вступного фахового іспиту
для здобуття ступеня бакалавра
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

Голова фахової атестаційної комісії
доцент _____ О.С. Бурлаков

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Складові програми для визначення фахових компетентностей вступників	5
Критерії оцінювання	10
Список рекомендованої літератури	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний фаховий іспит передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» кваліфікації бакалавр з обліку і оподаткування.

Питання вступного фахового іспиту відповідають освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійним програмам випускників закладів вищої освіти I – II рівнів акредитації, фаху (спеціальності) і побудовані з урахуванням знань, умінь і навичок якими повинен володіти фахівець за освітньо-кваліфікаційним рівнем, освітньо-професійним ступенем та освітнім ступенем.

Вступний фаховий іспит проводиться у тестовій формі.

Завдання вступного фахового іспиту складається із 50 запитань.

Тестові завдання представлені 4 питаннями, що потребують обрання лише однієї відповіді із запропонованого набору варіантів.

Час виконання тестових завдань становить 90 хвилин.

Вірний варіант відповіді позначається у відповідній клітинці оціночного листа позначкою «+», наприклад:

№ запитання	ВІДПОВІДЬ			
	А	Б	В	Г
1	+			
2			+	
3				+
4		+		

СКЛАДОВІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВСТУПНИКІВ

Коротка характеристика системи національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Облік готівки та коштів на рахунку у банку. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за претензіями. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків. Облік розрахунків з іншими дебіторами. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік грошових документів та грошових коштів в дорозі. Облік операції за допомогою векселів. Облік дебіторської заборгованості. Облік капітальних інвестицій. Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Облік нематеріальних активів. Облік зносу необоротних активів. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Облік поточних фінансових інвестицій. Облік біологічних активів. Облік виробничих запасів. Облік готової продукції та продукції сільськогосподарського виробництва. Облік напівфабрикатів. Облік товарів. Облік браку у виробництві. Облік витрат виробництва. Облік загальновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших витрат операційної діяльності. Облік фінансових витрат. Облік витрат майбутніх періодів. Облік зареєстрованого (пайового) капіталу. Облік капіталу у дооцінках. Облік додаткового, резервного, вилученого та неоплаченого капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків). Облік забезпечення майбутніх витрат та платежів. Облік цільового фінансування і цільових надходжень. Облік страхових резервів. Облік довгострокових позик. Облік операцій з облігаціями. Облік зобов'язань за фінансовою орендою. Облік інших довгострокових зобов'язань. Облік короткострокових позик. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Облік розрахунків за податками та платежами. Облік розрахунків за виплатами працівникам. Облік нарахувань та утримань із заробітної плати та інших виплат працівникам. Облік розрахунків з учасниками та іншими операціями. Облік доходів майбутніх періодів. Облік доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг. Облік інших операційних доходів. Облік доходів від участі у капіталі. Облік інших фінансових доходів та інших доходів. Облік фінансових результатів. Облік на позабалансових рахунках. Облікова політика підприємств. Інформаційні системи в обліку, звітності та оподаткуванні.

Економічно-соціальна сутність та передумови виникнення оподаткування. Функції податків. Особливості механізму оподаткування прибутку підприємства. Податкова політика та її суть. Основні напрямки реформування податкової політики. Механізм оподаткування, порядок обчислення та сплати ПДВ до бюджету. Категорії платників податку на доходи фізичних осіб. Економічно-соціальна обґрунтованість доходів, які не включаються до об'єкта оподаткування

при обчисленні податку з доходів громадян. Механізм оподаткування, порядок обчислення і сплати до бюджету місцевих податків. Платники єдиного податку 4 групи: визначення об'єкта оподаткування та порядок обчислення єдиного податку. Рентна плата за спеціальне використання води: об'єкт оподаткування та порядок обчислення і сплати. Платники податку з прибутку підприємств та порядок визначення об'єкта оподаткування. Особливості сплати єдиного податку юридичними особами 3 групи. Витрати підприємства, їх суть та порядок формування з метою оподаткування прибутку підприємств. Порядок утримання і сплати податку з доходів фізичних осіб до бюджету: відповідальність платників. Дохід підприємства, його зміст та формування з метою оподаткування прибутку підприємств. Особливості обчислення та сплати єдиного податку для фізичних осіб. Категорії платників єдиного податку та визначення об'єктів оподаткування. Обов'язки і відповідальність посадових осіб державної фіскальної служби України. Фінансові санкції за порушення податкового законодавства та їх види. Економічно-соціальна обґрунтованість пільг по платі за землю. Сутність акцизного оподаткування та його вплив на попит і пропозицію підакцизного товару. Особливості обчислення та сплати транспортного податку. Передумови виникнення та економічний зміст єдиного податку. Особливості податкового обліку ПДВ. Економічний зміст амортизаційних відрахувань. Вплив амортизації на об'єкт оподаткування. Об'єкт оподаткування та ставки ПДВ. Особливості застосування ставок податку щодо окремих об'єктів оподаткування. Економічний зміст, соціальне значення та види місцевих податків і зборів. Соціально-економічний зміст екологічного податку. Механізм його обчислення та сплати. Принципи оподаткування, визначені Податковим кодексом України. Особливості обчислення і перерахування до бюджету плати за землю підприємствами України. Податок на прибуток підприємства, його роль та місце в податковій системі України. Економічний зміст та призначення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Обов'язки та права платників податків. Механізм оподаткування, порядок обчислення і сплати земельного податку. Механізм оподаткування, порядок обчислення і сплати орендної плати за землю. Економічний зміст рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин: порядок обчислення і сплати. Економічний зміст плати за землю та її необхідність. Земельний кадастр та моніторинг землі. Механізм оподаткування, порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів. Повернення з бюджету надмірно сплачених сум податків та платежів. Бюджетне відшкодування і його зміст. Механізм оподаткування, порядок обчислення і сплати до бюджету місцевих зборів. Елементи системи оподаткування. Критерій визначення платників єдиного податку 4 групи. Економічна обґрунтованість грошової оцінки землі та об'єкта оподаткування. Камеральні і документальні перевірки, їх завдання та порядок проведення. Механізм зарахування податків і платежів до бюджету за наслідками проведених перевірок. Механізм

оподаткування, порядок обчислення та сплати до бюджету рентної плати за використання лісових ресурсів. Види прямого оподаткування. Його роль в системі фінансового регулювання. Визначення об'єкта та бази оподаткування при обчисленні ПДВ. Структура, завдання та функції державної фіскальної служби України. Землі несільськогосподарського призначення. Механізм оподаткування земель населених пунктів. Суть і проблеми обліку платників податків в Україні та напрямок його удосконалення. Податкові реформи, їх суть та значення. Особливості визначення платників ПДВ та порядок їх реєстрації. Види непрямих податків, їх переваги та недоліки. Землі сільськогосподарського призначення. механізм оподаткування сільськогосподарських угідь. Класифікація податків: зміст та необхідність. Зміст податкових ухилень та їх види. Основні напрямки удосконалення податкових відносин в аграрному секторі економіки. Податкова система України, її суть та принципи. Економічна та соціальна обґрунтованість пільг з ПДВ та окремих операцій, які не включаються до об'єктів оподаткування. Податкові принципи А. Сміта, їх актуальність для податкової системи України. Порядок оформлення документів податкового обліку при виникненні податкових зобов'язань і податкового кредиту з ПДВ. Економічний та соціальний зміст податкових пільг. Значення податкових пільг в стимулюванні виробництва та регулюванні доходів громадян. Механізм оподаткування, порядок обчислення та сплати до бюджету місцевих податків. Поняття юридичної та фізичної особи з метою оподаткування. Види подвійного оподаткування фізичних і юридичних осіб. Основні терміни оподаткування, їх зміст, призначення та застосування в податковому законодавстві України.

Поняття економічного аналізу. Зміст, мета та особливості проведення економічного аналізу. Економічний аналіз, як функціональна наука. Принципи економічного аналізу. Роль економічного аналізу в управлінні виробництвом. Роль економічного аналізу в підвищенні ефективності виробництва. Предмет і об'єкти економічного аналізу. Завдання економічного аналізу. Функції економічного аналізу. Поняття і принципи пошуку резервів. Види резервів та їх характеристика. Метод економічного аналізу та його особливості. Методика та методологія економічного аналізу. Класифікація прийомів та способів дослідження. Характеристика видів економічного аналізу за суб'єктами та ступенем охоплення вивчаючих об'єктів. Характеристика видів економічного аналізу за об'єктами управління. Характеристика видів економічного аналізу за методикою вивчення об'єктів. Характеристика видів економічного аналізу за періодом дослідження. Поняття і класифікація факторів. Система показників та її класифікація. Суть і завдання функціонально-вартісного аналізу. Принципи організації функціонально-вартісного аналізу. Послідовність проведення функціонально-вартісного аналізу. Основні правила організації економічного аналізу. Планування аналітичної роботи на підприємстві. Інформаційне забезпечення економічного аналізу. Підготовка і аналітична обробка інформації.

Документальне оформлення результатів аналітичного дослідження. Зв'язок економічного аналізу з економікою і організацією виробництва. Зв'язок економічного аналізу із статистикою і соціологією. Зв'язок економічного аналізу з обліково-фінансовою групою дисциплін. Зв'язок економічного аналізу з аудитом. Зв'язок економічного аналізу з технологічними науками сільського господарства. Роль економічного аналізу в розробці та обґрунтуванні управлінських рішень. Значення математичних методів для економічного аналізу та особливості їх застосування в сільському господарстві. Загальна характеристика економіко-математичних методів і їх класифікація. Характеристика і класифікація економіко-математичних моделей. Характеристика і класифікація моделей факторного аналізу. Завдання та джерела даних аналізу земельних ресурсів. Методика аналізу використання земельних ресурсів. Аналіз розміру та структури земельного фонду. Аналіз ефективності використання сільськогосподарських угідь. Аналіз ефективності вирощування основних товарних і кормових культур. Завдання і джерела даних аналізу трудових ресурсів. Аналіз демографічного стану і факторів, які його формують. Аналіз забезпеченості с.-г. підприємств трудовими ресурсами. Аналіз зайнятості трудових ресурсів села. Аналіз використання трудових ресурсів на підприємстві. Аналіз продуктивності праці. Аналіз використання фонду заробітної плати. Аналіз соціальної інфраструктури. Резерви покращення використання праці і економії фонду заробітної плати. Завдання і джерела даних аналізу основних засобів. Аналіз наявності, складу і структури основних засобів. Потреба і забезпеченість підприємства основними засобами. Аналіз руху і відтворення основних засобів. Аналіз формування основних засобів та підтримання їх функціонального стану. Аналіз використання основних засобів та капітальних вкладень. Завдання і джерела даних аналізу матеріальних оборотних засобів. Аналіз кількісних і якісних параметрів матеріальних оборотних засобів. Аналіз потреби і забезпеченості господарства матеріальними ресурсами. Аналіз використання матеріальних ресурсів і основні резерви підвищення його ефективності. Завдання і джерела даних аналізу виробництва і розподілу продукції рослинництва. Особливості аналізу виробничого потенціалу галузі рослинництва. Аналіз динаміки і виконання плану виробництва продукції рослинництва за обсягом. Особливості аналізу виробництва плодоовочевої продукції, продукції з багаторічних насаджень та кормовиробництва. Аналіз динаміки і виконання плану виробництва продукції рослинництва за асортиментом і якістю. Аналіз технологічного процесу в рослинництві. Аналіз ефективності використання потенціалу галузі рослинництва. Основні резерви збільшення виробництва продукції рослинництва. Аналіз виконання плану розподілу продукції рослинництва. Оперативний аналіз виробництва продукції рослинництва. Завдання і джерела даних аналізу виробництва і розподілу продукції тваринництва. Особливості аналізу виробничого потенціалу галузі

тваринництва. Аналіз виробництва продукції тваринництва за обсягом асортиментом і якістю. Аналіз виконання плану і резервів росту поголів'я тварин. Аналіз структури стада. Аналіз продуктивності тварин і факторів, що визначають її рівень. Аналіз забезпеченості тварин кормами і ефективності їх використання. Ефективність виробничого потенціалу галузі тваринництва. Основні резерви збільшення виробництва продукції тваринництва. Оперативний аналіз виконання плану виробництва продукції в тваринництві. Завдання аналізу і джерела даних аналізу собівартості продукції. Аналіз загальної суми витрат на виробництво с.-г. продукції. Аналіз собівартості окремих видів с.-г. продукції. Аналіз прямих трудових затрат у собівартості продукції. Аналіз прямих матеріальних затрат у собівартості продукції. Аналіз комплексних статей витрат у собівартості продукції. Резерви зниження собівартості продукції. Оперативний аналіз витрат виробництва у рослинництві і тваринництві. Завдання і джерела даних аналізу реалізації продукції і фінансових результатів. Аналіз використання і реалізації с.-г. продукції. Аналіз фінансових результатів від реалізації продукції, робіт і послуг. Аналіз рівня середньо реалізаційних цін. Аналіз фінансових результатів від інших видів діяльності. Аналіз рентабельності підприємства. Резерви збільшення суми прибутку і рентабельності. Аналіз розподілу і використання прибутку підприємства. Оцінка ринкових можливостей підприємства. Оцінка конкурентоспроможності продукції підприємства. Аналіз кон'юнктури ринку і попиту на продукцію підприємства і товари конкурентів. Обґрунтування ціни, обсягу і асортименту продукції на продаж. Завдання і джерела даних аналізу організаційно-економічних умов підприємства. Аналіз розташування і організаційно-господарського влаштування підприємства. Аналіз розмірів і спеціалізації господарства. Аналіз інтенсифікації виробництва с.-г. продукції. Ретроспективна оцінка розвитку підприємства. Завдання і джерела даних аналізу зберігання і переробки сільськогосподарської продукції. Аналіз складу промислових виробництв, їх розміру і потужностей. Аналіз виконання плану переробки продукції за обсягом, асортиментом і якістю. Аналіз ефективності переробки (зберігання) продукції та основні резерви її підвищення. Завдання і джерела даних аналізу роботи обслуговуючих виробництв. Аналіз використання машинно-тракторного парку. Аналіз використання вантажних автомобілів. Аналіз використання живого тягла. Аналіз електро-, водо-, газо- і теплопостачання на підприємстві. Особливості аналізу діяльності будівельної організації. Аналіз виробничо-технічного і транспортного обслуговування. Аналіз матеріально-технічного постачання. Аналіз діяльності банку. Аналітичне забезпечення формування планів та їх реалізації.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мета тестування – перевірка знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовки вступників для отримання ступеня освіти бакалавра.

Результат вступного фахового іспиту, проведеного у письмовій тестовій формі, визначають як суму балів, виставлених на кожне з тестових завдань.

Максимальна кількість балів за вірну відповідь на одне запитання становить 4 бали. За відповідь на кожне питання оцінка може складати 0 балів (неправильна відповідь або відсутність відповіді) або 4 бали (вірна відповідь).

Загальна оцінка від 0 до 99 балів вважається незадовільною.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись в межах від 100 до 200 балів.

Мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 100 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: Практичний посібник./ Голов С.Ф., Костюченко В.М. – К.: Лібра, 2010. – 840 с.
2. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов./ М.Ф. Огійчук, В.Я Плаксієнко, Л.Г. Панченко та ін.; За ред. М.Ф. Огійчука. – К.: Вища освіта, 2003. – 800с.
3. Бухгалтерський облік: Навч. посібник./ Сопко В.В. – К.: КНЕУ, 2010. – 578 с.
4. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник / Ф.Ф. Бутинець. – 8-ме видання. – Житомир: Рута, 2010. – 912 с.
5. Завгородний В.П. Бухгалтерский учет в Украине (с использованием национальных стандартов): Учеб. пособие для студентов вузов. – К.: А.С.К., 2011. – 848 с.
6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», затв. ВРУ від 16.07.99р. № 996 – XIV зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
7. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: учебное пособие / А. И. Алексеева, и др. – М. : Финансы и статистика, 2010. – 672 с.
8. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту. Навчальний посібник / М.П. Войнаренко, Н.А. Понаморьова, О.В. Замазій. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
9. Облік і звітність в оподаткуванні [текст]: навч. посіб. / Л.М. Котенко, Г. М. Фадєєва. – Х.: НТУ «ХП», 2014. – 486 с.
10. Облік і звітність в оподаткуванні [текст]: навч. посіб. / О. О. Бідюк, Є. Ю. Шара, К.: Центр учбової літератури, 2012. – 496 с.
11. Облік у бюджетних установах / І.Д. Ватуля. – К.: Центр навчальної літератури, 2011.
12. Облік у бюджетних установах: 3-є вид. / П.Й. Атамас. –К. : центр навчальної літератури, 2011.
13. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – www.rada.gov.ua.
14. Теорія бухгалтерського обліку. Навчальний посібник / В.С. Білоусько, М.І. Белєнкова, Ф.Ф. Бутинець. – 5-те видання. – Житомир: Рута, 2008. – 404 с.
15. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник./ Грабова Н. М. – К.:А.С.К., 2010. – 272 с.
16. Управлінський облік / П.Й. Атамас. – 2-ге видання. – К.: Центр навчальної літератури, 2011.
17. Фінансовий аналіз: підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – Київ : Центр учбової літератури, 2008 – 392 с.